

Uloga računovodstva u suvremenoj praksi poslovnih subjekata Istarske županije

Prkačin, Sara

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:296581>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-12**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Fakultet ekonomije i turizma

„Dr. Mijo Mirković“

SARA PRKAČIN

ULOGA RAČUNOVODSTVA U SUVREMENOJ PRAKSI POSLOVNIH SUBJEKATA

Završni rad

Pula, srpanj, 2019.

Fakultet ekonomije i turizma

„Dr. Mijo Mirković“

SARA PRKAČIN

ULOGA RAČUNOVODSTVA U SUVREMENOJ PRAKSI POSLOVNIH SUBJEKATA

Završni rad

JMBAG: 2004991307128, izvanredni studiji

Studijski smjer: Financijski management

Predmet: Poslovno računovodstvo

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Računovodstvo

Mentorica: izv. prof. dr.sc. Ksenija Černe

Pula, srpanj, 2019.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Sara Prkačin, kandidatkinja za prvostupnicu poslovne ekonomije, smjer financijski management ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Sara Prkačin, kandidatkinja za prvostupnicu poslovne ekonomije, smjer financijski management ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

Sadržaj

1. UVOD.....	1
2. POJAM I DEFINIRANJE RAČUNOVODSTVA.....	3
2.1. Pojam računovodstva.....	4
2.2. Povijesni razvoj računovodstva.....	5
2.3. Računovodstvo kao vještina, tehnika ili umijeće.....	6
2.4. Računovodstvo kao znanstvena disciplina.....	6
2.5. Računovodstvo kao uslužna djelatnost poslovnog subjekta.....	7
2.6. Računovodstvo kao dio upravljačkog informacijskog sustava.....	7
3. STRUKTURA RAČUNOVODSTVA.....	10
3.1. Tradicionalni koncept računovodstva.....	10
3.1.1. <i>Računovodstveno planiranje</i>	11
3.1.2. <i>Knjigovodstvo</i>	12
3.1.3. <i>Računovodstvena kontrola</i>	12
3.1.4. <i>Računovodstvena analiza</i>	13
3.1.5. <i>Računovodstveno informiranje</i>	13
3.2. Suvremena struktura računovodstva.....	14
3.2.1. <i>Financijsko računovodstvo</i>	15
3.2.2. <i>Upravljačko računovodstvo</i>	16
3.2.3. <i>Računovodstvo troškova</i>	17
4. SUVREMENA ULOGA RAČUNOVODSTVA DANAS.....	18
4.1. Uloga računovodstva sa aspekta informacija i važnosti informacija koje daje.....	19
4.2. Primjer organizacije računovodstva u malom poslovnom subjektu na primjeru hotela.....	20
5. PROFESIONALNA ETIKA U KONTEKSTU RAČUNOVODSTVA.....	22
5.1. Kodeks profesionalne etike.....	23
6. ZAKLJUČAK.....	25
LITERATURA.....	26
POPIS SLIKA.....	27
SAŽETAK.....	28
SUMMARY.....	29

1. UVOD

Budući da živimo u doba odgovornosti, svaki pojedinac mora odgovarati za svoj prihod te ispuniti obrazac za povrat poreza na svoj prihod.

U prošlosti se posao računovođe temeljio na tehničkim i računskim operacijama dok je danas sve manje fizičkih unošenja, a više automatskih knjiženja i automatski generiranih izvještaja. Osim praćenja propisa i standarda računovođe moraju pratiti suvremene trendove komunikacijsko-informacijskih trendova. Drugim riječima, s obzirom na razvoj tehnologije potrebno je pratiti razvoj trendova i tako steći konkurentsku prednost. Poslovni subjekti koriste računovodstvene informacije kao osnovu za kontrolu svojih sredstava i mjerenje svoga uspjeha.

Računovodstvo je važno za uspješno djelovanje ne samo poslovnog subjekta nego i cijele države. Neovisno o veličini poslovnog subjekta računovodstvo ima značajnu ulogu za svakodnevno poslovanje. Primjerice, bitno je kod različitih projekata i poduhvata, jer bez računovodstva projekt, poduhvat ili bilo koji novi potez u poslovnom subjektu ne može niti krenuti u izradu obzirom da, treba predvidjeti sve troškove, opravdanost ili neopravdanost, te da li je financijski plan ostvariv i u kojem roku. U malim poduzećima vlasnik je ujedno i menadžer pa je suradnja sa računovođom još uža i detaljnija.

Cilj ovog rada je detaljnije upoznavanje uloge računovodstva u suvremenom poslovanju, pa je i svrha rada vezana za djelovanje same funkcije računovodstva u suvremenoj praksi poslovnih subjekata. Objasnit ćemo ulogu računovodstva, pristupe računovodstva; računovodstvo kao tehnika, umijeće ili vještina, računovodstvo kao znanstvena disciplina, računovodstvo kao uslužna funkcija poslovnog subjekta, računovodstvo kao dio upravljačkog, informacijskog sustava poslovnog subjekta. U trećoj fazi rada govorimo o strukturi računovodstva. Nadalje se osvrćemo na suvremenu ulogu računovodstva kao i na važnost etike u današnjem globaliziranom svijetu te zašto je ona bitna za uspješnost poslovnih subjekata. Zadnja točka je zaključak gdje će se navesti važne spoznaje i zaključci.

Podaci korišteni pri izradi cjelokupnog završnog rada jesu stručna računovodstvena literatura, članci kao i podaci koji su dobiveni od djelatnika poslovnog subjekta.

2. POJAM I DEFINIRANJE RAČUNOVODSTVA

Računovodstvo je ključno za nadzor resursa svake tvrtke, za procjenu učinaka poslovnih aktivnosti, te donošenje optimalnih poslovnih odluka. Menadžer bi trebao imati određena računovodstvena znanja, trenirati, ali i razvijati vještinu uporabe tih znanja. Menadžer ne mora znati detaljne knjigovodstvene tehnike koje koriste računovođe, ali mora znati što znače određeni računovodstveni termini i naravno što oni pokazuju. **Računovodstvo** je nužno prilagoditi menadžmentu te istovremeno uz financijsko računovodstvo razvijati i menadžersko računovodstvo koje će prikazivati razne koncepte, procese i tehnike praćenja poslovnih događaja, ali i procjenjivati sadašnje i buduće okolnosti poslovanja. Takav način vođenja računovodstva može pomoći menadžeru da razumije što se dogodilo i zašto se dogodio poslovni događaj ili rezultat. Menadžmentu su potrebne brze simulacije gdje rezultati ne mogu nužno biti precizni, ali mogu pomoći u boljem planiranju, donošenju odluka i nadzoru poslovanja tvrtke. Moderno računovodstvo gleda u budućnost, a te mogućnosti treba iskoristiti u smjeru napretka svakog pojedinog poslovnog subjekta.¹

U kontekstu navedenog potrebno je spomenuti i menadžersko računovodstvo. Suvremeno menadžersko računovodstvo započinje sa razvojem oko 1970.godine, a sam razvoj podudara se sa razvojem računala, softverske podrške te komunikacijske tehnologije. Svakim danom postalo je moguće obraditi sve više podataka, strukturirati sve više informacija te kreirati mnogo vrsta različitih pokazatelja i izvještaja za čiju je izradu ranije trebao veliki broj ljudi i radnih sati. Sve navedeno omogućilo je snažan razvoj poslovnog planiranja. Razvojem širokopojasnog interneta i mobilnih tehnologija protok informacija postao je gotovo trenutni. Najvažnije pitanje postale su vještine prikazivanja i tumačenja obrađenih informacija. Dalje objašnjavamo detaljno strukturu računovodstva.²

¹ <https://profitiraj.hr/uloga-racunovodstva-u-modernom-poslovanju/>

² <https://profitiraj.hr/tag/menadzersko-racunovodstvo/>

Računovodstvo se može definirati sa više aspekata, a neki od najčešćih pristupa u definiranju računovodstva jesu³ :

- Računovodstvo kao tehnika, umijeće ili vještina
- Računovodstvo kao znanstvena disciplina
- Računovodstvo kao uslužna funkcija poslovnog subjekta
- Računovodstvo kao dio upravljačkog, informacijskog sustava poslovnog subjekta

U nastavku se kratko osvrćemo na sam pojam računovodstva, povijesni razvoj, navedene pristupe definiranju te strukturu računovodstva.

2.1. Pojam računovodstva

Računovodstvo se može definirati na različite načine, a postoje i brojne definicije. Računovodstvo se može definirati kao „vještina bilježenja, razvrstavanja, skraćenog prikazivanja i interpretiranja u novčanom obliku izraženih poslovnih događaja, koji su barem djelomično financijske naravi i interpretiranje iz toga proizašlih rezultata.“⁴ Računovodstvo je oduvijek zvano jezikom poslovanja. Izrazi poput imovine, obveza, neto dobiti, novčani tok i zarada po dionici samo su neki od primjera tehničkih računovodstvenih izraza široko korištenih u poslovnom svijetu.

Računovodstvo je i metoda kojom se registriraju, kvantitativno obuhvaćaju ekonomske transakcije radi kontrole, analize i djelovanja na ekonomske zakonitosti. Sastoji se iz registriranja, klasifikacije, sumiranja i interpretacije, ekonomskih transakcija.

U kvantitativnim analizama, kako u mikroekonomiji tako i u makroekonomiji njegova je primjena široka. Svatko tko je donositelj poslovnih odluka treba jasno razumijeti računovodstvene izraze i pojmove kako bi što uspješnije komunicirao u poslovnoj zajednici.

³ Gulin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2003, str. 10

⁴ V. Vašiček, et al., Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 1995., str. 22

Računovodstvo prati rezultate poslovanja, bilo kroz računovodstvo evidentiranja poslovnih događaja, bilo kroz sumiranje i prezentiranje financijskih rezultata poslovanja u vidu financijskih izvještaja.

Računovođe imaju i savjetodavnu ulogu jer pomažu menadžmentu u identifikaciji najbolje alternative. Prema tome vrhovni menadžment je zadužen za globalne informacije koje su sadržane u godišnjim financijskim izvještajima

2.2. Povijesni razvoj računovodstva

Prvi „računovodstveni dokumenti“⁵ pronađeni su na prostoru na kojem se rasprostirala stara babilonska civilizacija. Također i na prostoru rimske civilizacije koje su dale naznake o početku razvoja računovodstva. Najznačajnije je uvođenje arapskih brojeva, pronalazak tiskarskog stroja (Gutenberg, početak 15. stoljeća).

U to vrijeme računovođe su bile pripadnici bogatih slojeva društva, trgovci, veleposjednici. Obrazovanje nije postojalo za takvu vrstu profesije. Prijenos računovodstvenih vještina i sposobnosti prenosile su poznate mletačke, đenovske i firetinske obitelji (Medici, Lorenzo, Bracci), te u Austro-Ugarskoj Monarhiji obitelj Fugger (posebno Jacob Fugger, čija je izreka „dvojno knjigovodstvo je duša kapitala“)⁶.

Najznačajnije mjesto u povijesti računovodstva je razvoj dvojnog knjigovodstva. Veliki broj povjesničara istražuje povijest i razvoj dvojnog knjigovodstva. U Genovi je 1340. pronađena knjiga (Massari od Genova) gdje su trgovačke transakcije knjižene po načelu dvojnog knjigovodstva. Zbog velike zainteresiranosti talijanskih povjesničara o metodi dvojnog knjigovodstva ono je nazvano i „talijanskom metodom“⁷.

Osim talijanskih pojedinaca koji su se zanimali i radili na razvoju računovodstva poznati su i hrvatski, primjer je Dubrovčanin Benedikt Kotruljević (živio je i radio u Napulju). U svom radu (Della mercantura et del mercante perfetto, O trgovini i

⁵ Najstariji do danas poznati računovodstveni dokument je glinena ploča iz 3200., god. Prije I.K. na kojoj su ilustrirani događaji trgovine stokom i žitom a čuva se u pariškom Musee du Louvre.

⁶ Yamey, B., Accounting in history, European Accounting Review, London, 1994.,str. 379.

⁷ Viano, E., Accounting and business economics traditions in Italy, European Accounting Review, London, 1998.,str. 381.

savršenom trgovcu 1458., tiskana 1573.) gdje je objasnio načela računovodstva, urednosti, ažurnosti te javnog značaja istoga. Novija istraživanja povijesnog razvoja računovodstva znanstveno dokazuju da je Benedikt Kotruljević bio prvi pisac o sustavu dvojnog knjigovodstva. Na Malti je pronađen prijepis Kotruljevićeve knjige O umijeću trgovanja iz 1475.

Krajem 19.stoljeća počinje sustavno obrazovanje za računovodstvenu profesiju. Preduvjeti za računovodstvenu profesiju su razvoj profesionalnih udruga računovođa i uvođenje računovodstva na sveučilišta. Prva udruga osnovana je 1854. u Engleskoj, a 1880. godine osnovan je i Institut ovlaštenih računovođa Engleske i Walesa. U New Yorku je otvorena Škola za trgovinu i računovodstvo i financije. Dvadeseto stoljeće jest stoljeće punog razvoja računovodstva, zbog razvijenosti informatičke tehnologije ubrzano je rastao i broj financijskih tržišta.

2.3. Računovodstvo kao vještina, tehnika ili umijeće

Jedna od najstarijih definicija u računovodstvu podrazumijeva umijeće u evidentiranju i klasificiranju poslovnih događaja. Definicija dolazi još od srednjovjekovnih talijanskih obitelji. Američki institut ovlaštenih javnih računovođa (AICPA)⁸ koji računovodstvo definira kao vještinu evidentiranja, klasificiranja i sumiranja u novcu izraženih poslovnih transakcija kao i interpretacija rezultata te vještine⁹. Danas računovodstvo kao vještina ili umijeće nije samo u domeni privilegiranih slojeva koji su bogati i pismeni.

2.4. Računovodstvo kao znanstvena disciplina

Jedna od važnijih definicija računovodstva kao znanstvene discipline je E.S. Hendriksena: „Računovodstvo kao teorija može se definirati kao logičko zaključivanje

⁸ AICPA, Accounting Terminology Bulletin, No 1., toč 9., New York, 1953.

⁹ D. Gulin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2003, str.11

na temelju uspostavljenih načela koja pružaju opći okvir u kojem djeluje računovodstvena praksa ali i vodič za razvoj nove prakse i postupaka¹⁰.

Pozitivna obilježja su postojeća znanja o računovodstvenim pojmovima, postupcima, metodama i instrumentima, načelima i kategorijama. Normativni dio obuhvaća primjenu usvojenih načela, postupaka, metoda, instrumenata zbog ispunjavanja ciljeva te usvojene računovodstvene standarde.

Računovodstvena teorija razvija se na temelju istraživanja računovodstvene prakse. Tako računovodstvena praksa nadopunjava teoriju.

2.5. Računovodstvo kao uslužna djelatnost poslovnog subjekta

Računovodstvo pruža informacije o poslovnim događajima svim zainteresiranim stranama bilo da se radi o kreditorima, investitorima, managerima. Dužnost računovodstva je da osigura kvantitativne informacije financijskog poslovanja. Informacije trebaju zadovoljiti, troškovnu djelotvornost, razumljivost korisnicima, korist u donošenju poslovnih odluka, pouzdanost te međusobnu usporedivost.

Rastom obujma poslovanja dolazi do problema u upravljanju te u konačnici posao trpi. Upravo iz tih razloga svi koji djeluju unutar područja računovodstva trebali bi raditi na tome da što jasnije, brže i točnije prezentiraju kvalitetne informacije menadžerima te im ukažu na koristi koje mogu imati pravilnom interpretacijom takvih informacija. Računovodstvo postoji u svakom dijelu poslovnog procesa svakog subjekta te zato predstavlja jedno od najsnažnijih i najopsežnijih područja ekonomije.

2.6. Računovodstvo kao dio upravljačkog informacijskog sustava

Razvojem informatičke tehnologije, sve se više govori o računovodstvu kao i dijelom informacijskog sustava. Jedna od definicija koje potvrđuju računovodstvo kao takvo je: „ Računovodstvo je informacijski sustav koji mjeri poslovne događaje, procesira

¹⁰ loc.cit

informacije u izvještaje te komunicira pomoću informacija s nositeljima odlučivanja poslovnog subjekta.“¹¹

Računovodstvo predstavlja sustav svih elemenata koji su međusobno povezani, a sadrži input, proces, output.

Upravljački informacijski sustav usmjeren je uglavnom u srednjim i velikim te poslovnim subjektima gdje je složenija organizacijska struktura. Sustavi podrške odlučivanju pomažu menadžerima u donošenju odluka koje uključuju određenu dozu neizvjesnosti. Oni omogućuju i pružaju dodatne informacije u obliku različitih analiza, prognoza.

Računovodstveni informacijski sustav usmjeren je na generiranje kvantitativnih, financijskih informacija vezanih za strukturu, imovine i obveza, prihode, rashode i financijski rezultat. Sve navedene informacije mogu se prikazivati na različitim razinama analitike, no najvažnije informacije su iz bilance, računa dobiti i gubitka ili izvještaja o novčanom toku. Razlika računovodstvenog sustava od ostalih informacijskih sustava su pravila (evidencije) poslovnih događaja. Računovodstveni sustav ima strogu formu te obavezno poštivanje računovodstvenih standarda i zakonskih propisa. Računovodstveni sustav je normativno najreguliraniji informacijski sustav.¹²

Financijske informacije su temelj poslovnog odlučivanja. Prije svega mislimo na nekvantitativne, nefinancijske informacije; informacije o znanjima i vještinama zaposlenika, zadovoljstvo kupaca, kvaliteta gotovih proizvoda, stanje na kreditnom tržištu. Informacije neće biti predmet obrade u računovodstvenom informacijskom sustavu već u drugim računovodstvenim sustavima; nabavi, proizvodnji, prodaji koji čine dio upravljačkog informacijskog sustava.

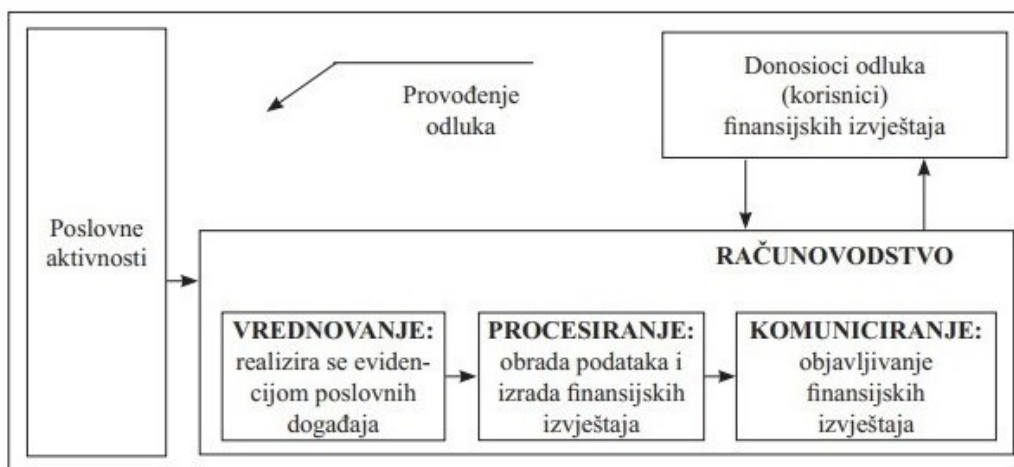
U malim poslovnim subjektima gdje je vlasnik poslovnog subjekta ujedno i menadžer nije potreban detaljni interni izvještaj te su u fokusu primarno propisani i zakonom obvezni financijski izvještaji. Informacijski sustavi omogućavaju menadžerima jednostavniji pristup informacijama, te omogućavaju analize po razinama, i različitim kriterijima, vizualno i grafički. U današnje vrijeme globalizacije napredni računalni

¹¹ Wu, F. H., Accounting Information System, Mc Graw Hill, New York, 1984., str. 6-7. Ili Needles, B.E., Financial Accounting, cit. dj., str. 3.

¹² loc.cit.

poslovni programi nude ove mogućnosti informacijskog sustava kao dio standardnog paketa. Sustavi podrške odlučivanja pomažu menadžerima donošenje odluka s određenom neizvjesnošću. Klasični sustavi podrške odlučivanju omogućuju simulacije određenih događaja te pružaju dodatne informacije u obliku raznih analiza. Koriste ih sve razine managementa za potrebe planiranja i kontrole poslovanja.

Slika 1. Računovodstvo kao dio upravljačkog informacijskog sustava

Izvor: <https://www.magazinolino.com/racunovodstvo-kao-vjestina-tehnika-ili-umijece/>

3. STRUKTURA RAČUNOVODSTVA

Na svaki poslovni subjekt utječe i struktura računovodstva. Sadržaj računovodstva uvjetovan je ciljevima računovodstva, pretpostavkama i računovodstvenim načelima. Obično se koncept računovodstva definira kao koherentan sustav međusobno uvjetovanih načela i ciljeva računovodstva.¹³ Koncept računovodstva, prema istraživanju američkog AICPA (American Institute of Certified Public Accountants) (1959.)¹⁴ razvijao se od "tradicionalnog" do "suvremenog".¹⁵ Povećanje zahtjeva korisnika informacija i brz razvoj informatičke tehnologije doveli su do zaokreta tradicionalnog prema suvremenom konceptu računovodstva. Računovodstvo prema tradicionalnom konceptu okrenuto je računovodstvenim procedurama u smislu "što je računovodstvo", dok je suvremeni koncept računovodstva podređen ciljevima korisnika računovodstvenih informacija. U nastavku detaljnije objašnjavamo tradicionalni i suvremeni koncept računovodstva.

3.1. Tradicionalni koncept računovodstva

Tradicionalni koncept računovodstva bio je dominantan do početka šezdesetih godina prošlog stoljeća. Računovodstvo prema tradicionalnom konceptu obuhvaća evidenciju o budućim aktivnostima, vođenju poslovnih knjiga s poslovnim promjenama, kontrolu dokumentacije te ispravnosti provedenih knjiženja, uzroke i posljedice nepovoljnih kretanja i prijedloga i pružanje informacija zainteresiranim korisnicima. Računovodstvena teorija i praksa šezdesetih i sedamdesetih godina dvadesetog stoljeća na našim prostorima prihvatila je, uz određene korekcije, tradicionalnu strukturu računovodstva čiji su sastavni dijelovi: ¹⁶

- računovodstveno planiranje
- knjigovodstvo
- računovodstvena kontrola

¹³ D. Gulin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2003, str.14.

¹⁴ AICPA – Američki institut ovlaštenih javnih računovođa

¹⁵ loc.cit.

¹⁶ Ibidem, str.15.

- računovodstvena analiza
- računovodstveno informiranje

Slika 2. Tradicionalna struktura računovodstva

Izvor: D. Gulin, et.al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2003., str. 15

3.1.1. Računovodstveno planiranje

Računovodstveno planiranje, sakupljanje, sređivanje, početno obrađivanje i prikazivanje podataka o budućem poslovanju. Računovodstveno planiranje predstavlja posebnu evidenciju o budućim događajima. Cilj računovodstvenog planiranja jest prezentiranje informacija koje će doprinijeti budućoj financijskoj situaciji i budućim rezultatima poslovnog subjekta. Planiranje „obuhvaća projekcije i predračune te transakcije koje se očekuju, a biti će iskazane u novčanim jedinicama kojima će se zahvatiti dio ili cjelokupno poslovanje poslovnog subjekta.“¹⁷

¹⁷ J. Deželjin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 1995., str. 24.

3.1.2. Knjigovodstvo

Knjigovodstvo je posebna i najpouzdanija evidencija poslovanja koja se bavi skupljanjem, uređivanjem, početnom obradom i prikazivanjem podataka o poslovnim procesima i stanjima. Svi nastali poslovni događaji koji ispunjavaju uvjete knjigovodstvenih događaja knjiže se u osnovnim i pomoćnim poslovnim knjigama. Financijski izvještaji čine konačni rezultat ukupnog knjigovodstvenog procesa, a sadrže „bilancu, izvještaj o dobiti, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promijeni glavnice i bilješke uz financijske izvještaje“. Tehnika knjigovodstvene obrade podataka može biti tradicionalna koja je zasnovana na ručnoj obradi pomoću jednostavnih pomagala, te suvremena koja se koristi suvremenom informatičkom tehnologijom.¹⁸

3.1.3. Računovodstvena kontrola

Računovodstvena kontrola dio je računovodstva u okviru kojega se provjerava ispravnost i kvaliteta podataka sadržanih u rezultatima računovodstvenog planiranja i knjigovodstva. Cilj računovodstvene kontrole je zaštititi imovinu od gubitaka i krađa, te osigurati točnost računovodstvenih podataka, kontrola ulazne dokumentacije, računska kontrola izvršenih knjiženja i obračuna, izlaznih računovodstvenih dokumenata, izvještaja i informacija o visini troškova i prihoda, priljevu i odljevu novca i dr.¹⁹ Posebnu važnost zauzima kontrola nad troškovima poslovanja. Sastoji se od otkrivanja, prosuđivanja te otklanjanja nepravilnosti trošenja koje su povezane s poslovanjem poslovnog subjekta. Bitna zadaća je da uspoređuje ono što jest s onim što je trebalo biti te da potakne aktivnost u pravcu usklađivanja stanja, odnosa i kretanja troškova.

¹⁸ D. Gulin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2003., str. 15

¹⁹ J. Deželjin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 1995., str. 25.

3.1.4. Računovodstvena analiza

Računovodstvena analiza „na osnovi provjerenih podataka utvrđuje povezanost između ostvarenih poslovnih aktivnosti zabilježenih u knjigovodstvenoj evidenciji i onih postavljenih planom, tj. između računovodstvenih obračuna i predračuna“.²⁰ Analiza prikazuje uzroke odstupanja ostvarenog od planiranog te na osnovu toga daje prijedloge za poboljšanje poslovnih procesa i stanja. Predmet računovodstvene analize proces je reprodukcije na temelju računovodstvene dokumentacije, a može obuhvatiti imovinu, dugove i kapital, troškove, prihode, poslovni rezultat, kalkulacije cijena, investicije i drugo. Analiza se oslanja na podatke izražene u novčanim pokazateljima. Potpuniji računovodstveni izvještaji koji povezuju predračune s obračunima i tumače razliku između njih zapravo predstavljaju rezultat računovodstvene analize.²¹

3.1.5. Računovodstveno informiranje

Zadatak računovodstvenog informiranja je prikazivanje informacija na razumljiv način te rezultate procesa planiranja, knjigovodstva, kontrole i analize u obliku različitih računovodstvenih izvještaja. Korisnici računovodstvenih informacija jesu interni korisnici, odnosno korisnici unutar samog poslovnog subjekta i eksterni korisnici ili korisnici izvan poslovnog subjekta. Nositelji računovodstvenih informacija jesu temeljni financijski izvještaji; bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjeni glavnice te bilješke uz financijske izvještaje. Proizlazi da sadržaj knjigovodstva obuhvaća prošlost, računovodstveno planiranje okrenuto je prema budućnosti, računovodstvena kontrola podrazumijeva ocjenu pravilnosti poslovanja prošlosti i sadašnjosti, dok je računovodstvena analiza ocjena boniteta

²⁰ V. Vašiček, et al., Računovodstvo za neračunovođe, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 1995., str. 24

²¹ J. Deželjin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 1995., str. 25.

poslovanja, što omogućuje predlaganje poboljšanja u poslovnim procesima i stanjima.²²

3.2. Suvremena struktura računovodstva

Suvremeni koncept računovodstva polazi od potreba korisnika informacija. Krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća u najrazvijenijim zemljama polazeći od suvremenog koncepta računovodstva, nastaje suvremena funkcionalna struktura računovodstva. Prema njoj se računovodstvo sastoji od tri dijela²³

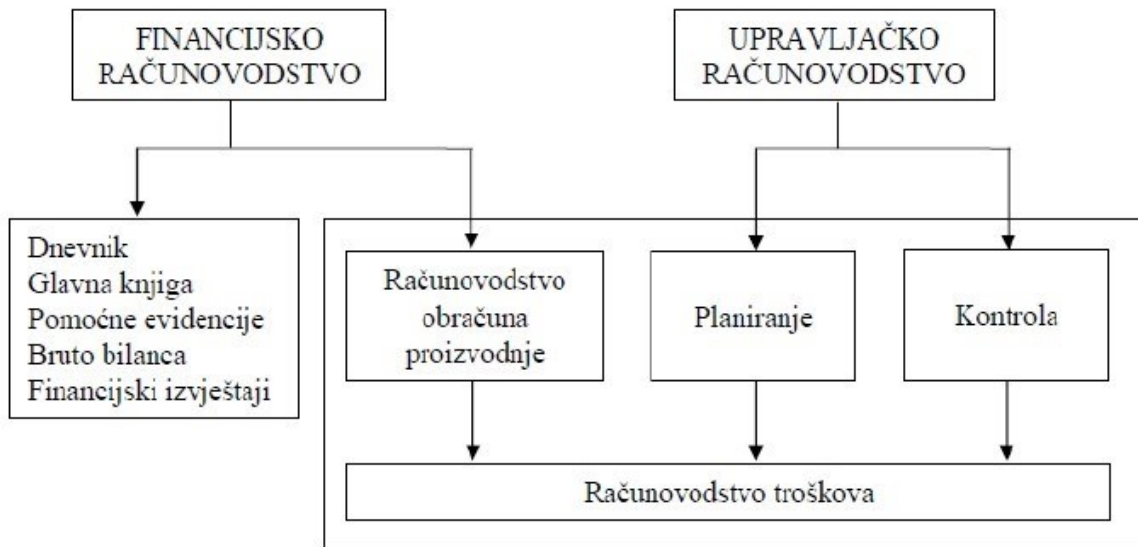
- financijskog računovodstva,
- upravljačkog računovodstva i
- računovodstva troškova.

Međusobna povezanost spomenutih dijelova suvremenog koncepta računovodstva prikazana je slikom 3., u nastavku slijedi detaljnije objašnjenje pojedinih dijelova.

²² J. Deželjin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 1995., str. 25 – 26.str

²³ D. Gulin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2003,str.17

Slika 3. Suvremena funkcionalna struktura računovodstva

Izvor: D. Gulin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2003., str. 17.

3.2.1. Financijsko računovodstvo

Financijsko računovodstvo daje povijesne podatke o cjelini poslovanja poslovnih subjekata izraženog u novčanim pokazateljima. Financijsko računovodstvo obuhvaća svu imovinu, dugove (obveze) i kapital, financijski rezultat sveukupnog poslovnog procesa poduzeća i financijske odnose s drugim poduzećima.

Financijsko računovodstvo obuhvaća odgovarajući dio svih računovodstvenih funkcija te predstavlja knjigovodstvo, računovodstveno planiranje, računovodstveni nadzor i računovodstvenu analizu imovine, dugova i kapitala, odnosno financijskog rezultata poslovanja.²⁴ Financijski izvještaji čine rezultat financijskog računovodstva, a sastoje

²⁴ Grupa autora, Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 1995., str. 13.

se od „bilance, računa dobiti i gubitka, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjeni glavnice i bilješki uz financijske izvještaje“.²⁵

3.2.2. Upravljačko računovodstvo

Upravljačko računovodstvo pruža informacije unutarnjim korisnicima tj. menadžmentu na svim razinama odlučivanja i odgovornosti. U planiranju se definiraju ciljevi poslovnog subjekta, odnosno planiranje je vrsta evidencije o budućim događajima. Knjigovodstvo je najvažniji evidencijski dio računovodstva, evidencija se provodi u poslovnim knjigama primjenom dvojnog knjigovodstva.

Predmet evidencije nisu svi poslovni događaji već samo oni koji zadovoljavaju određene kriterije:

- da je poslovni događaj nastao
- da se može vrijednosno izraziti
- da mijenja postojeće stanje temeljnih računovodstvenih kategorija
- da o tome postoji vjerodostojna knjigovodstvena isprava

Upravljačko računovodstvo obuhvaća pripremanje, odlučivanje i oblikovanje odluka. Nadzire njihovo izvođenje, analizira stanja i kretanja poslovnih procesa i pravaca razvoja poduzeća, kao i eventualna korigiranja.²⁶ Stoga, upravljačko računovodstvo uključuje planiranje, kontrolu i analizu računovodstvenih informacija. Planiranje je najbitniji dio upravljačkog računovodstva, a rezultat planiranja jesu planovi i proračuni. Uz planiranje bitan dio upravljačkog računovodstva čini i kontrola koja obuhvaća utvrđivanje odstupanja između ciljeva i ostvarenih rezultata.

U kontroli se sastavljaju posebni izvještaji koji mogu biti financijski i nefinancijski. Kontrola je utvrđivanje odstupanja između ciljeva i ostvarenih rezultata. Područje kontrole je usmjereno na kontrolu dokumenata, kontrolu ispravnosti utvrđenih

²⁵ K. Žager, et.al., Osnove računovodstva, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2007., str. 37.

²⁶ loc.cit.

obračuna i provedenih knjiženja te provjeru ispravnosti i točnosti izlaznih računovodstvenih informacija. Dio računovodstvene kontrole obavlja samo računovodstveno osoblje, npr. provjeravanje te utvrđivanje stanja u sintetičkoj i analitičkoj evidenciji, usporedbom korespondirajućih konta itd. Provjeravanjem se ostvaruje kontrola ispravnosti izvršenih knjiženja, jer samo pouzdani podaci i informacije mogu biti pouzdana podloga za donošenje poslovnih odluka.

Računovodstvena analiza usmjerena je ponajviše na utvrđivanju odstupanja, objašnjavanju uzroka i posljedica takvih odstupanja, predlaganju objašnjavanju uzroka i posljedica takvih odstupanja, predlaganju korektivnih mjera za njihovo otklanjanje tako omogućuje da se u narednom razdoblju planovi postavljaju realnije.

3.2.3. Računovodstvo troškova

Najstariji dio računovodstva. Najvažniji dio ovog računovodstva jesu troškovi i to praćenje troškova po prirodnim vrstama, mjestima i nositeljima, planiranje troškova proizvodnje, prodaje, uprave te metode obračuna troškova.²⁷ Računovodstvo troškova sadrži povijesne informacije o troškovima, ali i informacije koje se odnose na budućnost, stoga je okrenut internim korisnicima poduzeća, pa ga se naziva i internim računovodstvom. Računovodstvo troškova mora osigurati podatke po centrima odgovornosti, kao što su troškovni, profitni i prihodni te investicijski centri.²⁸

²⁷ D. Gulin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2003., str. 18.

²⁸ J. Deželjin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 1995., str. 20.

4. SUVREMENA ULOGA RAČUNOVODSTVA DANAS

Posao računovođe u svojim začetima se temeljio na tehničkim i računskim operacijama dok je danas fizičko unošenje podataka i knjiženje pojednostavljeno te je sve više automatski generiranih izvještaja. Računovođe moraju pratiti suvremene trendove komunikacijsko-informacijske trendove s obzirom na razvoj tehnologije kako bi stekli konkurentsku prednost.

Razvoj i uloga računovodstva odvijali su se paralelno sa razvojem gospodarstva i novih tehnologija. U današnjim uvjetima digitalnog poslovanja računovodstvena struka se prilagodila navedenome, počevši od samog osnivanja poslovnog subjekta pa do predaje raznih obrazaca i izvještaja. Jedan od takvih koraka je i primjena usluge e-tvrtke, a kao najznačajnije prednosti usluge e-tvrtke mogli bi navesti slijedeće:

- klijent u svakom trenutku može saznati status svog predmeta
- sud postao dostupan putem zaštićenog elektroničkog sustava (Preuzimanje Rješenja, Priloga rješenju i Potvrde o OIB-u za novonastalo društvo omogućeno elektroničkim putem)
- uvedeno je ovjeravanje dokumenta naprednim elektroničkim potpisom od strane ovlaštenih osoba,
- ukinut je prijepis informacija, podaci se automatski učitavaju u sustav Sudskog registra što ubrzava postupak i otklanja greške
- dokumenti potrebni za upis osnivanja d.o.o. i j.d.o.o. u sudski registar automatski se pohranjuju u digitalnu zbirku isprava Sudskoga registra.
- stvorena je podloga za zamjenu papirnatih za elektroničke dokumente
- osigurano je suvremeno, sigurno i pouzdano tehnološko rješenje u podršci procesu osnivanja d.o.o. i j.d.o.o., te rezervacije imena ili naziva – povezivanjem u jedinstveni sustav javnih bilježnika ureda HITRO.HR i Trgovačkih sudova.²⁹

²⁹ <http://www.hitro.hr/Default.aspx?sec=72> (27.1.2015).

4.1. Uloga računovodstva sa aspekta informacija i važnosti informacija koje daje

Računovodstvene informacije trebale bi pridonijeti kvaliteti menadžerskog upravljanja. Snaga računovodstvenih informacija ogleda se u mogućnosti agregiranja poslovnih procesa. Računovodstvene informacije olakšavaju komunikaciju između menadžera različitih organizacijskih razina i funkcija. Računovodstvene informacije i izvještaji nezaobilazni su parametri za upravljanje poslovnim procesima.

U praksi su česti slučajevi u kojima se neadekvatno koriste računovodstvene informacije. Razlog ovakvog stanja, nesposobnost je menadžera da na adekvatan način interpretiraju računovodstvene podatke.

Financijski izvještaji sastavljaju se za potrebe korisnika informacija radi zadovoljenja obveze javne objave, ali i samih internih korisnika informacija. S druge strane interni izvještaji za potrebe odlučivanja i upravljanja mogu kao i izvještaji namijenjeni eksternim korisnicima dodatno podastrijeti informacije o financijskoj uspješnosti, financijskom položaju, i o novčanim tokovima poslovnog subjekta.

Kako u samoj osnovi računovodstvene uloge jeste sastavljanje financijskih izvještaja, a u svrhu pružanja informacija zainteresiranim korisnicima, u nastavku se kratko osvrćemo na temeljne financijske izvještaje.³⁰

- **Bilanca** je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje stanje imovine, obveza i kapitala na određeni dan. U bilanci se prikazuje financijski položaj odnosno financijska snaga poslovnog subjekta, na koju utječu ekonomski resursi koje kontrolira poslovni subjekt, a prikazani su u određenom trenutku u bilanci. Iz podataka koji se prikazuju u bilanci može se sagledati financijski sastav, likvidnost, solventnost kao i sposobnost poslovnog subjekta da se prilagodi promjenama koje nastaju u njegovu okruženju.
- **Račun dobiti i gubitka** prikazuje kretanje prihoda, rashoda te financijskog rezultata kroz obračunsko razdoblje. Sučeljavanjem prihoda i rashoda na kraju obračunskog razdoblja utvrđuje se financijski rezultat. Račun dobiti i

³⁰ Gulin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2003, str.48.

gubitka je dinamički financijski izvještaj koji ukazuje na uspješnost poslovanja poslovnog subjekta u promatranom razdoblju.

- **Izvještaj o novčanom toku** u izvještaju o novčanim tokovima iskazuju (predočavaju) se financijske kategorije, tj. novčani primici i novčani izdaci. Stoga izvještaj o novčanim tokovima povezuje računovodstvo temeljeno na nastanku događaja i računovodstvo temeljeno na novčanoj osnovici. Novčani tokovi jesu primici i izdaci novca i novčanih ekvivalenata.
- **Izvještaj o promjenama kapitala** prikazuje promjene kapitala između dva datuma bilance. Informacijska vrijednost ovog izvještaja je u prikazu promjena kapitala s naslova uplata vlasnika i zarada od poslovanja.
- **Bilješke uz financijske izvještaje** u malim i srednjim poslovnim subjektima čine nezaobilazan izvor kvalitetnih informacija koje su potrebne za pravilno razumijevanje financijskih izvještaja.

4.2. Primjer organizacije računovodstva u malom poslovnom subjektu na primjeru hotela

Pod pojmom mali poslovni subjekti podrazumijevaju se oni koji imaju manje od 50 zaposlenih. Računovodstvo malih poduzeća je relativno jednostavno. Uglavnom se radi na praktičnim softverima koji imaju mogućnost nadogradnje uz svaku zakonsku promjenu. Fakturiranje se obavlja preko recepcije i knjiži se u računovodstvenom programu. Mjesečno se obavlja inventura ugostiteljstva te usklađivanje sa financijskim knjigovodstvom. Dodatni poslovi su vezani uz ljudske resurse. U malim poduzećima sve od prijave zaposlenika (osim ugovora kojeg sastavlja vanjski pravnik), evidencije rada, obračuna plaća i pohranjivanja dokumentacija obavlja se u računovodstvu. U privatnom vlasništvu zapošljavanje izvršava vlasnik.

Hijerarhija malih poslovnih subjekata sastoji se od; samostalnog knjigovođe, žurnalista, blagajnika, te pomoćnog knjigovođe

Samostalni i glavni knjigovođa obavlja poslove knjiženja glavne knjige, kontrole svih dokumentacija i knjiženja, obračun plaće, obračun PDV-a, predavanje mjesečnih poreznih i statističkih izvještaja, kontrola blagajničkog, financijskog poslovanja, saldakonti kupaca i dobavljača, te materijalno knjigovodstvo robe i imovine.

Na godišnjoj razini izrađuje račun dobiti i gubitka, bilancu te predaje poreznoj upravi godišnji financijski izvještaj za Finu. Također mora pratiti zakonsko računovodstvene propise te zakone o ugostiteljstvu. Poslovanje preko internet bankarstva je podijeljeno tako da glavni knjigovođa obavlja plaćanja velikim i inozemnim dobavljačima, plaće te ostale veće naplate.

Žurnalist-blagajnik kontrolira svakodnevno blagajničke izvještaje recepcije i ugostiteljstva te plog novca uz to odgovoran je isti plog predati u dnevno noćni trezor. Obavlja knjiženje blagajni, ulaznih računa te izlaznih računa .

5. PROFESIONALNA ETIKA U KONTEKSTU RAČUNOVODSTVA

Etika je u računovodstvu važna kako za same računovođe tako i za sve one koji se koriste njihovim informacijama. Značajna je u svakodnevnom životu, a ne samo u sprječavanju prekršaja. Svaki računovođa dužan je etično djelovati u skladu s važećim zakonima i propisima i u skladu s računovodstvenom profesijom.

Etika u poslovnom smislu je vodič o pravednosti i nepravdi odnosno moralna i ne moralna načela i što ju uključuje u takav pristup.

Etičko ponašanje je ono ponašanje koje teži dobru i u skladu je s moralnim pravilima i načelima. Svaka profesija bi trebala težiti najvišem stupnju etičkog ponašanja pa tako i u računovodstvu.

Čestitost i etika - Čestitost znači poštenje i strogo etičko ponašanje čineći „pravu stvar“. Za profesionalnog računovođu čestitost je jednako važna kao i kompetencija. Međutim mnogo ju je teže testirati ili provoditi.

Udruženja profesionalnih računovođa i državne vlade poduzele su korake da ohrabre i provedu čestitost kao glavnu odliku te profesije. Na primjer, nekoliko profesionalnih udruženja razvilo je kodeks profesionalne etike za svoje članove.³¹ Kodeksi bi trebali pomoći profesionalnim računovođama da ispune svoje obveze oprezom.

Jedna od točaka koja se nalazi u svim profesionalnim kodeksima etike za računovođe je da računovođe nikada svjesno ne smiju biti povezani s pogrešnim informacijama. Profesionalni bi se računovođa radije trebao povući sa funkcije nego da bude uključen u pripremu ili distribuciju pogrešnih informacija.

Profesionalno udruženje računovođa istražuje životopis pojedinaca koji se prijavljuju za ispite iz profesionalne kompetencije. Ispiti uključuju pitanja koja testiraju znanje kandidata o profesionalnoj etici.

³¹ U računovodstvu su kodeks profesionalne etike razvili American Institute of Certified Public Accounts (AICPA), the Institute of Management Accountants i the Institute of Internal Auditors.

5.1. Kodeks profesionalne etike

Svrha kodeksa profesionalne etike jest da bude vodič za moralno i profesionalno ponašanje u obavljanju zadataka te ostvarivanju ciljeva. Da bi ispunili cilj računovodstvene profesije potrebno je ispuniti četiri osnovna zahtjeva: pravovaljanost informacija, profesionalizam, kvaliteta usluga, te povjere. Tijekom posljednjeg desetljeća povećava se broj organizacija koje razvijaju nove strategije uzimajući u obzir ekološke zahtjeve, teže ne samo poboljšanju svoje poslovne nego i ekološke uspješnosti u obavljanju poslovnih zadataka .

Evaluacija je poslovnih aktivnosti u terminima njihovih etičkih ili neetičkih obilježja. Do sukoba interesa dolazi kada se interesi pojedinca ne poklapaju s interesima poduzeća. Razlozi neetičkog ponašanja mogu biti: pridobiti moć, novac ili bolji položaj.

Manageri imaju više klijenata čije interese moraju istodobno zadovoljavati, iako su ti interesi često sukobljeni (dioničari, potrošači, organizacija, konkurenti, dobavljači, distributeri, zaposlenici.

Etički kodeks je najčešći i obvezni instrument osiguravanja etičnog odlučivanja i ponašanja u organizacijama. Etički kodeks je dokument u kojemu organizacije sažeto iznose najvažnije vrijednosti prema kojima žele djelovati i standarde prihvatljivog i neprihvatljivog ponašanja.

Etički odbor čini grupa managera kojima je zadaća postavljanje etičkih standarda, kontroliranje etičnosti kompanije, donošenje odluka o etičkim pitanjima i dilemama.

Tijekom dvadesetih godina 20. stoljeća Međunarodna federacija računovođa IFAC razvija Kodeks profesionalne etike posljednja revizija Kodeksa izvršena je 1998. Godine. Osnovno polazište je smanjivanje razlika između nacionalnih kodeksa zbog razlika u kulturi, jezicima i pravnoj regulativi.

U uvodnom dijelu Kodeksa navode se temeljna načela:

1. Poštenje: računovođa mora biti iskren, pošten, častan
2. Objektivnosti: računovođa mora biti iskren pošten i častan u pružanju profesionalnih usluga, ne smije biti pristran ili utjecati na druge da se izbjegne objektivnost
3. Profesionalna sposobnost i dužna pažnja: profesionalni računovođa treba obavljati usluge s pažnjom i marljivošću
4. Povjerljivost: povjerljivost informacija koje stječu tijekom pružanja usluga neće koristiti ili objaviti neke od tih informacija bez dopuštenja ili zakonske obveze da se te informacije objave
5. Profesionalno ponašanje: profesionalni računovođa treba raditi s dobrom reputacijom
6. Tehnički standardi: profesionalni računovođa treba pružati usluge u skladu s profesionalnim standardima koje objavljuje IFAC (međunarodni revizijski standard), IASC (međunarodni računovodstveni standardi) i relevantnom zakonskom regulativom.

6. ZAKLJUČAK

Temeljni financijski izvještaji čine informacijsku podlogu za izračun financijskih pokazatelja. Oni moraju biti razumljivi, pouzdani te sastavljeni s računovodstvenim standardima i načelima.

U oblikovanju kvalitetnih računovodstvenih informacija važno je da su podaci za njihovo formuliranje dostupni i provjereni. Računovodstveni informacijski sustav omogućuje i pruža informacije u obliku različitih analiza, prognoza i projekcija te bez kvalitetnog ustrojstva računovodstvenog informacijskog sustava ne bi bilo ni kvalitetne računovodstvene podloge za eksterne i interne korisnike.

Računovodstvo troškova posebno je značajno za proces proizvodnje poslovnih subjekata. Upravljačko računovodstvo ključno je za planiranje i realizaciju planova. Menadžer poslovnog subjekta definira ciljeve poduzeća i nastoji usmjeriti aktivnosti poslovanja u pravcu ostvarivanja tih ciljeva.

Nekada su se svi podaci u računovodstvu unosili ručno, danas se podrazumijeva upotreba osobnih računala prilikom evidentiranja pojedinih knjigovodstvenih transakcija u računovodstvenu evidenciju.

Bez dobro ustrojene računovodstvene profesije ne bi bilo kvalitetnih informacija za donošenje poslovnih odluka. Bitno je da računovodstvena profesija bude organizirana na adekvatan način. Adekvatnosti i kvaliteti pridonose različiti kodeksi profesionalne etike čija primjena poboljšava kvalitetu rada i povjerenje u računovodstvenu profesiju.

LITERATURA

- 1) Meigs&Meigs, Računovodstvo, Temelj poslovnog odlučivanja
- 2) Belak V., Vudrić N., univ.spec. oec Osnove Suvremenog računovodstva,
- 3) Deželjin J., Nikolajević R. 1986. Računovodstvo hotelijerskih organizacija, Zagreb,
- 4) Žager K.,Dečman N.,2015. Računovodstvo malih i srednjih poduzeća,Zagreb,Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
- 5) Žager K.,et al 2016. Računovodstvo I, Zagreb, Računovodstvo za neračunovođe,
- 6) D. Gulin, et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 2003.
- 7) Deželjin, J. et al., Računovodstvo, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, 1995.

POPIS SLIKA

Slika 1. Računovodstvo kao dio upravljačkog informacijskog sustava	9
Slika 2. Tradicionalna struktura računovodstva	11
Slika 3. Suvremena funkcionalna struktura računovodstva	15

SAŽETAK

U današnje vrijeme suočeni smo s različitim promjenama koje utječu na cjelokupno gospodarstvo. Velik dio promjena odnosi se na promjene u malim, srednjim i velikim poslovnim subjektima. Osnivanje istih u današnje vrijeme puno je jednostavnije zbog razvoja informacijske tehnologije kao i E-tvrtke koje omogućavaju osnivanje poslovnog subjekta u roku od 24 sata.

Ponašanje poslovnih subjekata određeno je propisima, zakonima, standardima. Pravila ponašanja i prezentiranja financijskih izvještaja dana su u normativnom obliku kojeg čine računovodstvena načela, računovodstveni standardi i zakonski propisi. Računovodstvene informacije moraju biti razumljive, točne, pouzdane te neutralne. Da bi poslovni subjekt bio uspješan potrebno je sve njegove elemente poslovanja uskladiti, jer se u poslovanju često događaju odstupanja od unaprijed postavljenih planova stoga je bitno na vrijeme prepoznati odstupanja i spriječiti daljnje širenje nepravilnosti i odstupanja ukoliko su negativna.

Suvremeni način života zahtjeva praćenje i primjenu novih informacijskih-komunikacijskih tehnologija, kako bi stekli konkurentsku prednost u odnosu na druge poslovne subjekte na tržištu.

Ključne riječi: Računovodstvena načela, računovodstveni standardi, zakonski propisi.

SUMMARY

Today we are faced with various changes affecting the entire economy. Much of the change relates to changes in small, medium and large business entities. Establishing them at present is much simpler because of the development of information technology as well as E-businesses that enable the establishment of a business entity within 24 hours.

The conduct of business entities is regulated by regulations, laws, and standards. The rules of conduct and presentation of the financial statements are given in a normative form consisting of accounting principles, accounting standards and legal regulations. Accounting information must be understandable, accurate, reliable and neutral. In order for a business entity to be successful, it is necessary to align all of its business elements, as deviations from pre-set plans often occur in business, so it is important to recognize deviations in a timely manner and prevent further spread of irregularities and deviations if negative.

The modern way of life requires the monitoring and application of new information-communication technologies, in order to gain competitive advantage over other business entities in the market.

Key words: Accounting principles, accounting standards, legal regulations.